

Downloaded via the EU tax law app / web

WYROK TRYBUNA?U (trzecia izba)

z dnia 18 kwietnia 2013 r. (*)

Zwrot podatku pobranego przez pa?stwo cz?onkowskie z naruszeniem prawa Unii – Krajowy system ograniczaj?cy odsetki od zwracanego podatku podlegaj?ce zap?acie przez to pa?stwo – Odsetki naliczane od dnia nast?puj?cego po dniu wyst?pienia z wnioskiem o zwrot podatku – Niezgodno?? z prawem Unii – Zasada skuteczno?ci

W sprawie C-565/11

maj?cej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, z?o?ony przez Tribunalul Sibiu (Rumunia) postanowieniem z dnia 14 lipca 2011 r., które wp?yn??o do Trybuna?u w dniu 10 listopada 2011 r., w post?powaniu:

Mariana Irimie

przeciwko

Administra?ia Finan?elor Publice Sibiu,

Administra?ia Fondului pentru Mediu,

TRYBUNA? (trzecia izba),

w sk?adzie: M. Ilešić (sprawozdawca), prezes izby, E. Jaraši?nas, A. Ó Caoimh, C. Toader i C.G. Fernlund, s?dziowie,

rzecznik generalny: M. Wathelet,

sekretarz: M. Aleksejev, administrator,

uwzgl?dniaj?c pisemny etap post?powania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 17 pa?dziernika 2012 r.,

rozwa?ywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu M. Irimie przez adwokata D. Târ?i?,
- w imieniu rz?du rumu?skiego przez R.H. Radu oraz przez R.M. Giurescu i A. Voicu, dzia?aj?cych w charakterze pe?nomocników,
- w imieniu rz?du hiszpa?skiego przez A. Rubi? Gonz?leza, dzia?aj?cego w charakterze pe?nomocnika,
- w imieniu rz?du portugalskiego przez L. Ineza Fernandes, dzia?aj?cego w charakterze pe?nomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez J.P. Keppenego oraz przez L. Bouyon i C. Barslev, dzia?aj?cych w charakterze pe?nomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 13 grudnia 2012 r.,
wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni prawa Unii w związku z krajowymi uregulowaniami ograniczającymi odsetki przyznawane w ramach zwrotu podatku pobranego z naruszeniem prawa Unii do odsetek naliczanych od dnia następującego po dniu wystąpienia z wnioskiem o zwrot tego podatku.

2 Wniosek ten został złożony przy okazji sporu pomiędzy obywatelką Rumunii M. Irimie a Administratia Finanțelor Publice Sibiu (zarząd finansów publicznych w Sybinie) i Administratia Fondului pentru Mediu (zarząd funduszu środowiskowego) w przedmiocie zapłaty odsetek w ramach zwrotu podatku pobranego z naruszeniem prawa Unii.

Prawo rumuńskie

Nadzwyczajny dekret rządowy nr 50/2008

3 W okresie wstępnym dla okoliczności faktycznych leżących u podstaw sporu głównego w rumuńskim porządku prawnym podatek od zanieczyszczeń emitowanych przez pojazdy samochodowe był regulowany przez Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule (nadzwyczajny dekret rządowy nr 50/2008 ustanawiający podatek od zanieczyszczeń emitowanych przez pojazdy samochodowe) z dnia 21 kwietnia 2008 r. (*Monitorul Oficial al României*, cz. I, nr 327 z dnia 25 kwietnia 2008 r., zwany dalej „dekret nr 50/2008”).

Dekret rządowy nr 92/2003

4 Postępowanie podatkowe reguluje Ordonanța Guvernului nr. 92 privind Codul de procedură fiscală (dekret rządowy nr 92 w sprawie kodeksu postępowania podatkowego) z dnia 24 grudnia 2003 r. (*Monitorul Oficial al României*, cz. I, nr 941 z dnia 29 grudnia 2003 r.) w zmienionym brzmieniu (zwany dalej „dekret nr 92/2003”).

5 Artykuł 70 dekretu nr 92/2003, zatytułowany „Termin na rozpoznanie wniosków złożonych przez podatników”, stanowi:

„(1) Organ podatkowy rozpoznaje wnioski złożone przez podatnika na mocy niniejszego kodeksu w terminie 45 dni od wpisania ich do rejestru.

(2) Jeżeli dla wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosków konieczne są dodatkowe informacje, termin ten ulega przedłużeniu o okres od dnia wystąpienia z żądaniem udzielenia informacji do dnia ich uzyskania”.

6 Artykuł 124 ust. 1 dekretu nr 92/2003, zatytułowany „Stopa odsetek należnych od kwot podlegających odzyskaniu lub zwrotowi z budżetu państwa”, przewiduje:

„W odniesieniu do kwot podlegających odzyskaniu lub zwrotowi z budżetu państwa podatnikom przysuguje prawo do odsetek naliczanych od dnia następującego po dniu upływu terminu przewidzianego w [...] art. 70 [...] do dnia wygaśnięcia wierzytelności na jeden ze sposobów przewidzianych w ustawie. Odsetki przyznaje się na wniosek podatników”.

Ustawa nr 554/2004 o postępowaniu sądowym w sprawach administracyjnych

7 W rumuńskim porządku prawnym spory administracyjne uregulowane są w Legea contenciosului administrativ nr. 554 (ustawie nr 554/2004 o postępowaniu sądowym w sprawach administracyjnych) z dnia 2 grudnia 2004 r. (*Monitorul Oficial al României*, cz. I, nr 1154 z dnia 7 grudnia 2004 r.) w zmienionym brzmieniu (zwanej dalej „ustawą nr 554/2004”).

8 Artykuł 1 ust. 1 ustawy nr 554/2004, zatytułowany „Podstawy wniesienia skargi”, przewiduje:

„Kiedy, kto uważa, że jego uzasadnione prawa lub interesy zostały naruszone przez organ władzy publicznej, przez akt administracyjny lub przez nierozpatrzenie jego wniosku w ustawowym terminie, może zwrócić się do właściwego sądu administracyjnego celem uzyskania stwierdzenia nieważności aktu, uznania powoływanego prawa lub uzasadnionego interesu oraz naprawienia poniesionej szkody [...]”.

9 Artykuł 8 ust. 1 ustawy nr 554/2004, zatytułowany „Przedmiot skargi”, stanowi:

„Osoba, której przyznane ustawowo prawo lub uzasadniony interes zostały naruszone przez jednostronny akt administracyjny, która nie jest usatysfakcjonowana odpowiedzią na uprzednie odwołanie skierowane do organu administracji publicznej będącego autorem aktu lub która nie otrzymała odpowiedzi w terminie [...], może wnieść do właściwego sądu administracyjnego skargę o stwierdzenie nieważności aktu w całości lub w części, o naprawę poniesionej szkody oraz, w stosownym przypadku, o zadośćuczynienie. Skargę do sądu administracyjnego może ponadto wnieść każdy, kto uważa, że jego przyznane ustawowo prawo zostało naruszone przez opóźnione rozpatrzenie wniosku lub nieuzasadnioną odmowę jego rozpatrzenia [...]”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

10 W 2007 r. M. Irimie kupił pojazd samochodowy zarejestrowany w Niemczech. W celu zarejestrowania pojazdu w Rumunii uścił ona, zgodnie z decyzją Administratia Finanelor Publice Sibiu z dnia 4 lipca 2008 r., przewidziany przez dekret nr 50/2008 podatek od zanieczyszczeń w kwocie 6707 RON.

11 W dniu 31 sierpnia 2009 r. M. Irimie wstąpił na drogę sądową przeciwko Administratia Finanelor Publice Sibiu i Administratia Fondului pentru Mediu, wnosząc do Tribunalul Sibiu (sądu okręgowego w Sybinie) skargę, w której żądała zasądzenia na jej rzecz zwrotu kwoty zapłaconej tytułem podatku od zanieczyszczeń oraz zapłaty odsetek od tej kwoty od dnia pobrania tego podatku.

12 Sąd odsyłający stwierdził, że aspekt sporu dotyczący żądania zwrotu kwoty uiszczonej tytułem podatku od zanieczyszczeń nie stwarza większych problemów, mając na uwadze wyrok Trybunału z dnia 7 kwietnia 2011 r. w sprawie C-402/09 Tatu, Zb.Orz. s. I-2711, oraz późniejsze orzecznictwo potwierdzające ten wyrok.

13 Jeśli chodzi natomiast o udzielenie zapłaty odsetek należnych od kwoty podatku od zanieczyszczeń, naliczanych od dnia uiszczenia tego podatku, sąd odsyłający podkreśla, że nie może przychylić się do tego udzielenia ze względu na przepisy art. 70 w związku z art. 124 dekretu nr 92/2003. Jak bowiem doprecyzował sąd w odpowiedzi na wezwanie Trybunału do udzielenia wyjątku, z krajowego orzecznictwa – utrwalonego i jednoznacznego – wynika, że na podstawie tych artykułów odsetki od kwot podlegających odzyskaniu z budżetu państwa są przyznawane dopiero od dnia następującego po dniu wystąpienia z wnioskiem o zwrot podatku.

14 Sąd odsyłający ma jednak wątpliwości co do zgodności takiej zasady z prawem Unii, a w szczególności z zasadami równoważności, skuteczności i proporcjonalności oraz z prawem właściwym potwierdzonym w art. 17 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w związku z art. 6 TUE.

15 W tych okolicznościach Tribunalul Sibiu postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy można przyjąć, że [zasady] skuteczności, równoważności i proporcjonalności [powództw odszkodowawczych] w zakresie dotyczących jednostek naruszeń prawa [Unii] będących skutkiem stosowania przepisów niezgodnych z prawem [Unii], [które to zasady] wynikają z orzecznictwa Trybunału [...] [w związku z prawem] właściwym potwierdzonym w art. 6 [TUE], a także w art. 17 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, [należy interpretować w ten sposób, że] stoją na przeszkodzie przepisom prawa krajowego ograniczającym kwoty, jak może uzyskać za szkody jednostka, której prawo zostało naruszone?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

16 Z postanowienia odsyłającego wynika, że zadane pytanie służy co do istoty ustaleniu, czy prawo Unii należy interpretować w ten sposób, że stoi ono na przeszkodzie krajowym przepisom takim jak będące przedmiotem postępowania głównego, które ograniczają odsetki przyznane w ramach zwrotu podatku pobranego z naruszeniem prawa Unii do odsetek naliczanych od dnia następującego po dniu wystąpienia z wnioskiem o zwrot tego podatku.

17 Mariana Irimie i Komisja Europejska są zdania, że pytanie to wymaga udzielenia odpowiedzi twierdzącej, podczas gdy Rumuni, Hiszpani i Portugalczycy podnoszą, że prawo Unii nie stoi na przeszkodzie krajowym przepisom takim jak będące przedmiotem postępowania głównego.

18 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że Trybunał miał już okazję stwierdzić, iż prawo Unii stoi na przeszkodzie podatkowi takiemu jak ustanowiony przez dekret nr 50/2008 w brzmieniu mającym zastosowanie do okoliczności postępowania głównego, który skutkuje zniechęcaniem do przywozu i wprowadzania do ruchu w Rumunii pojazdów używanych nabytych w innych państwach członkowskich (ww. wyrok w sprawie Tatu, pkt 58, 61).

19 Należy zauważyć, w ślad za stwierdzeniem rzecznika generalnego zawartym w pkt 19 opinii, że kwalifikacja prawna skargi wniesionej przez M. Irimie do sądu odsyłającego nie jest zadaniem Trybunału. To do skarżącej w postępowaniu głównym należy zdefiniowanie charakteru i podstawy jej skargi z zastrzeżeniem kontroli przez sąd odsyłający (zob. analogicznie wyrok z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie C-524/04 *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, Zb.Orz. s. I-2107, pkt 109 i przytoczone tam orzecznictwo).

20 Z utrwalonego orzecznictwa wynika, że prawo uzyskania zwrotu podatków pobranych w państwie członkowskim z naruszeniem przepisów prawa Unii jest konsekwencją i dopełnieniem

praw przyznanych jednostkom przez przepisy prawa Unii zakazujące takich podatków. Państwo członekowskie ma więc co do zasady obowiązek zwrócić podatki pobrane z naruszeniem prawa Unii (wyroki: z dnia 6 września 2011 r. w sprawie C-398/09 *Lady & Kid i in.*, Zb.Orz. s. I-7375, pkt 17; a także z dnia 19 lipca 2012 r. w sprawie C-591/10 *Littlewoods Retail i in.*, pkt 24).

21 Należy przypomnieć ponadto, że Trybunał orzekł, iż w przypadku gdy państwo członkowskie pobrało podatki z naruszeniem przepisów prawa Unii, podmiotom prawa przysuguje uprawnienie do zwrotu nie tylko nienależnie pobranego podatku, lecz także kwot zapłaconych na rzecz tego państwa lub zatrzymanych przez to państwo w bezpośrednim związku z tym podatkiem. Dotyczy to również strat spowodowanych utratą możliwości dysponowania środkami finansowymi w wyniku przedwczesnego pobrania podatku (zob. wyroki: z dnia 8 marca 2001 r. w sprawach połączonych C-397/98 i C-410/98 *Metallgesellschaft i in.*, Rec. s. I-1727, pkt 87–89; z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie C-446/04 *Test Claimants in the FII Group Litigation*, Zb.Orz. s. I-11753, pkt 205; ww. wyrok w sprawie *Littlewoods Retail i in.*, pkt 25; a także wyrok z dnia 27 września 2012 r. w sprawach połączonych C-113/10, C-147/10 i C-234/10 *Zuckerfabrik Jülich i in.*, pkt 65).

22 Wynika stąd, że zasada ciążąca na państwach członkowskich obowiązku zwrotu wraz z odsetkami kwot podatków pobranych z naruszeniem prawa Unii wynika z tego właśnie prawa (ww. wyroki: w sprawie *Littlewoods Retail i in.*, pkt 26; w sprawach połączonych *Zuckerfabrik Jülich i in.*, pkt 66).

23 W tym względzie Trybunał orzekł już, że wobec braku przepisów na poziomie Unii do państw członkowskich należy ustanowienie w krajowym porządku prawnym przesłanek, zgodnie z którymi takie odsetki powinny być wypłacone, a w szczególności stawki i sposobu obliczania takich odsetek. Przesłanki te muszą być zgodne z zasadami równoważności oraz skuteczności, a zatem nie mogą być mniej korzystne niż przesłanki dotyczące podobnych zdań opartych na przepisach prawa krajowego i nie mogą być ukształtowane w sposób czyniący praktycznie niemożliwym lub nadmiernie trudnym wykonywanie praw przyznanych przez porządek prawny Unii (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie *Littlewoods Retail i in.*, pkt 27, 28 i przytoczone tam orzecznictwo).

24 W odniesieniu do zasady równoważności należy stwierdzić, że Trybunał nie dysponuje żadnym elementem mogącym wzbudzać wątpliwości co do zgodności z nią przepisów będących przedmiotem postępowania głównego.

25 Z akt znajdujących się w posiadaniu Trybunału wydaje się bowiem wynikać, że przepisy będące przedmiotem postępowania głównego, które przyznają odsetki dopiero od dnia następującego po dniu wystąpienia z wnioskiem o zwrot nienależnie pobranego podatku, znajdują zastosowanie do wszelkich kwot podlegających odzyskaniu z budżetu państwa, zarówno tych pobranych z naruszeniem prawa Unii, jak i tych pobranych w sprzeczności z prawem krajowym, czego ustalenie należy jednakże do sądu odsyłającego.

26 Co się tyczy zasady skuteczności, wymaga ona, by w sytuacji zwrotu podatku pobranego przez państwo członkowskie z naruszeniem prawa Unii krajowe przepisy dotyczące między innymi obliczania ewentualnie należnych odsetek nie skutkowały pozbawieniem podatnika stosownego odszkodowania z tytułu straty spowodowanej nienależną zapłatą podatku (zob. ww. wyrok w sprawie *Littlewoods Retail i in.*, pkt 29).

27 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że przepisy takie jak b) d) ce przedmiotem postępowania głównego, ograniczające odsetki do odsetek naliczanych od dnia następującego po dniu wystąpienia z wnioskiem o zwrot nienależnie pobranego podatku, nie spełniają tego wymogu.

28 Wspomniana strata zależy bowiem w szczególności od czasu trwania niedostępnoci kwoty nienależnie zapłaconej z naruszeniem prawa Unii i zachodzi co do zasady w okresie między dniem nienależnej zapłaty spornego podatku a dniem jego zwrotu.

29 Mając na uwadze powyższe rozważania, na zadane pytania należy odpowiedzieć, iż prawo Unii należy interpretować w ten sposób, że stoi ono na przeszkodzie krajowym przepisom takim jak b) d) ce przedmiotem postępowania głównego, które ograniczają odsetki przyznane w ramach zwrotu podatku pobranego z naruszeniem prawa Unii do odsetek naliczanych od dnia następującego po dniu wystąpienia z wnioskiem o zwrot tego podatku.

W przedmiocie kosztów

30 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Prawo Unii należy interpretować w ten sposób, że stoi ono na przeszkodzie krajowym przepisom takim jak b) d) ce przedmiotem postępowania głównego, które ograniczają odsetki przyznane w ramach zwrotu podatku pobranego z naruszeniem prawa Unii do odsetek naliczanych od dnia następującego po dniu wystąpienia z wnioskiem o zwrot tego podatku.

Podpisy

* Język postępowania: rumuński.